

CHUYỆN CỎ NƯỚC MÌNH (LÂM THỊ MỸ DẠ)

HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG

Nhan đề *Chuyện cổ nước mình* được hiểu như thế nào?

"Truyện cổ nước mình" là những truyện cổ, do nhân dân ta sáng tạo ra qua hàng ngàn năm lịch sử, thể hiện tâm hồn Việt Nam, bản sắc nền văn hóa Việt Nam.

HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG

Trò chơi *Ai nhanh hơn*

Luật chơi

+ Lớp tổ chức thành hai đội (2 dãy).

+ Lần lượt từng học sinh mỗi đội sẽ viết tên những nhân vật được nhắc đến trong bài thơ lên bảng.

Trong thời gian 3 phút, dãy nào viết được nhiều đáp án đúng lên bảng nhất sẽ thắng cuộc.

Câu 2. Em thích những nhân vật nào trong những câu chuyện đó? Vì sao?

Gợi ý

Em thích những nhân vật như: cô Tấm, Sọ Dừa, Sơn Tinh, Thạch Sanh,.. Những câu chuyện này ca ngợi những phẩm chất cao đẹp của những con người lao động hiền lành, chân thật, sống với lòng hiếu thảo, tình yêu tha thiết, mạnh mẽ đứng lên chống lại cái ác, cái xấu và sự chung thủy qua các kiểu nhân vật. Nhân vật được đặt trong hoàn cảnh khó khăn, gian khổ và vô vàn thách thức khắc nghiệt để từ đó khẳng định phẩm chất, tính cách đáng quý của mình.

HỘP QUÀ MAY MẮN

PHẦN
THƯỞNG
CHO ĐỘI
CHIẾN
THẮNG

Trà
pháo tay

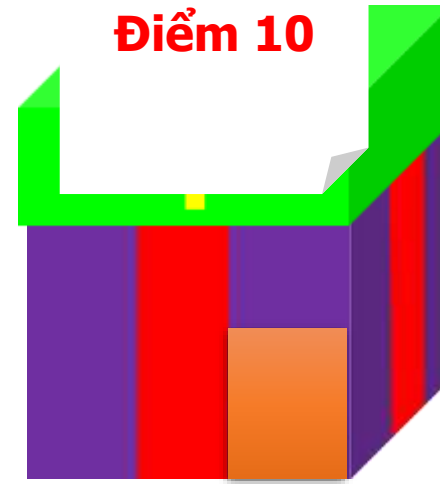
Thanh kẹo
sô cô la

1 hộp bút

Điểm 10

TheGioiCoTich.Vn
Kho tàng truyện dân gian

Với mỗi con người Việt Nam, những câu chuyện cổ dân gian trở thành một phần trong tiềm thức. Gọi đến tên truyện, đến nhân vật...là tâm hồn mỗi người lại rạo rục, lại trăn trở bao câu chuyện, bao vui buồn. Ấy là bởi vì chuyện cổ dân gian có một vị trí quan trọng trong tâm hồn người Việt, là văn hóa, là giá trị tinh thần của dân tộc ta. Hiểu được điều đó, Lâm Thị Mỹ Dạ, một nhà thơ hiện đại nổi tiếng đã gửi tình yêu và suy ngẫm về những câu chuyện cổ nước mình.

KHÁM PHÁ KIẾN THỨC

I. Khám phá chung

1. Tác giả.

Câu 1. Em hãy cho biết những nét chính về nhà thơ Lâm Thị Mỹ Dạ?

Câu 2. Em biết những bài thơ nào của nhà thơ Lâm Thị Mỹ Dạ?

Tác giả.

Lâm Thị Mỹ Dạ

Lâm Thị Mỹ Dạ sinh tại quê:
huyện Lê Thủy, tỉnh Quảng Bình.
Hiện bà đang sống tại thành
phố Huế, tỉnh Thừa Thiên – Huế.
Chồng bà – Hoàng Phủ Ngọc
Tường cũng là một nhà văn, nhà thơ
nổi tiếng ở Việt Nam

Sự nghiệp sáng tác.

❖ <i>Bài thơ không năm tháng</i> (thơ, 1983)❖ <i>Danh ca của đất</i> (truyện thiếu nhi, 1984)❖ <i>Nai con và dòng suối</i> (truyện thiếu nhi, 1987)❖ <i>Phân thưởng muôn đời</i> (truyện thiếu nhi, 1987)❖ <i>Nhạc sĩ Phượng Hoàng</i> (truyện thiếu nhi, 1989)	❖ <i>Mẹ và con</i> (thơ, 1994)❖ <i>Đề tặng một giấc mơ</i> (thơ, 1998)❖ <i>Cóm non</i> (thơ, 2005)❖ <i>Tuyển tập thơ và truyện thiếu nhi</i> (2006)❖ <i>Hồn đầy hoa cúc dại</i> (thơ, 2007)❖ <i>Khoảng trời - Hồ bom</i> (thơ, 1972)❖ <i>Hái tuổi em đầy tay</i> (thơ, 1989)

I. Khám phá chung

2. Đọc, chú thích

- ❖ Đọc “Trải nghiệm cùng văn bản”/ SGK Ngữ văn 6.
- ❖ Yêu cầu: Đọc rõ ràng, rành mạch, diễn cảm bài thơ.
- ❖ Tìm hiểu chú thích các từ khó trang SGK.

2. Tìm hiểu chung.

a. Xuất xứ:

Bài thơ được viết theo thể thơ nào, dấu hiệu nào giúp em nhận ra thể thơ đó?
Bài thơ có thể chia thành mấy phần, nêu nội dung từng phần?

2. Tìm hiểu chung.

a. Xuất xứ:

b. Thể thơ: lục bát

+ gieo vần:
“*ta- xa*”,
“*hiền-
tiên*”...

+ Ngắt nhịp
câu sáu:
2/2/2; câu
tám: 4/4

- Phương
thức biểu
đạt chính:
Biểu cảm

c. **Bố cục: 2 phần**

- Phần 1: Vẻ đẹp chuyện cổ nước mình.

- Phần 2: Ý nghĩa chuyện cổ nước mình.

HOẠT ĐỘNG 3: KHÁM PHÁ VĂN BẢN

II. Khám phá chi tiết

1. Vẽ đẹp chuyện cổ nước mình.

* Những từ ngữ, hình ảnh trong bài thơ đã giúp em liên tưởng đến những câu chuyện cổ quen thuộc nào?

Qua bài thơ, em nhận ra bóng dáng của những câu chuyện cổ nào? Tìm từ ngữ, hình ảnh gợi liên tưởng đến những câu chuyện đó?

Tắm Cám: *"Thị thơm
thị giầu người thơm/
Chăm làm thì được
áo cơm cửa nhà"*

Đẽo cày giữa đường
*"Đẽo cày theo ý người
ta/ Sẽ thành khúc gỗ
chẳng ra việc gì"*

Sự tích trầu cau *"Đậm
đã cái tích trầu cau/
Miếng trầu đỏ thắm
nặng sâu tình người"*

HOẠT ĐỘNG 3: KHÁM PHÁ VĂN BẢN

II. Khám phá chi tiết

1. Vẻ đẹp chuyện cổ nước mình.

* Giá trị nhân văn của những câu chuyện cổ:

- ❖ Chuyện cổ nước mình phản ánh nét đẹp tình người như lòng nhân hậu, vị tha, bao dung, độ lượng...

Chuyện cổ đã kể với nhà thơ những điều gì về vẻ đẹp của tình người?

g tìm

HOẠT ĐỘNG 3: KHÁM PHÁ VĂN BẢN

II. Khám phá chi tiết

1. Vẻ đẹp chuyện cổ nước mình.

* Giá trị nhân văn của những câu chuyện cổ nước mình

❖ Chuyện cổ nước mình thể hiện sự thông minh

Vẻ đẹp chuyện cổ nước mình thể hiện ở những nội dung nào? Những câu thơ nào thể hiện điều đó?

Chuyện cổ nước mình về công bằng, "đền đáp lạnh":

*Người hiền thì gặp người tiên độ trì
Rất công bằng, rất công minh
Vừa độ lượng, lại vừa đa tình, đa mang.*

HOẠT ĐỘNG 3: KHÁM PHÁ VĂN BẢN

II. Khám phá chi tiết

1. Vẻ đẹp chuyện cổ nước mình.

* Giá trị nhân văn của những câu chuyện cổ:

→ Chuyện cổ nước mình phản ánh ý nghĩa cuộc sống một cách sâu xa, kết tinh những vẻ đẹp tình cảm, tư tưởng của cha ông.

→ Chuyện cổ nước mình là một kho tàng chuyện phong phú, đa dạng.

HOẠT ĐỘNG 3: KHÁM PHÁ VĂN BẢN

II. Khám phá chi tiết

1. Vẽ đẹp chuyện cổ nước mình.

* Tình cảm, cảm xúc của nhà thơ :

Tình cảm của nhà thơ với chuyện cổ được
bộc lộ qua câu thơ nào?

Em hiểu như nào về các câu thơ: *“Đời cha
ông với đời tôi/Như con sông với chân trời
đã xa/Chỉ còn chuyện cổ thiết tha/Cho tôi
nhận mặt ông cha của mình”*?

HOẠT ĐỘNG 3: KHÁM PHÁ VĂN BẢN

II. Khám phá chi tiết

1. Vẻ đẹp chuyện cổ nước mình.

* Tình cảm, cảm xúc của nhà thơ :

- ❖ Tình yêu chuyện cổ được bộc lộ trực tiếp: “*Tôi yêu chuyện cổ nước mình*” Những giá trị mà chuyện cổ chính là lí do cắt nghĩa cho tình yêu mà tác giả dành cho chuyện cổ.
- ❖ Tình cảm của nhà thơ với câu chuyện cổ còn được bộc lộ:
“*Chỉ còn chuyện cổ thiết tha
Cho tôi nhận mặt ông cha của mình*”

HOẠT ĐỘNG 3: KHÁM PHÁ VĂN BẢN

II. Khám phá chi tiết

1. Vẻ đẹp chuyện cổ nước mình.

* Tình cảm, cảm xúc của nhà thơ :

+ “*Chỉ còn chuyện cổ thiết tha*” đó là những tình cảm sâu lắng thiết tha mà ông cha ta gửi gắm qua những câu chuyện cổ đồng thời còn là chính tình cảm thiết tha của nhà thơ dành cho câu chuyện cổ nước mình.

HOẠT ĐỘNG 3: KHÁM PHÁ VĂN BẢN

II. Khám phá chi tiết

1. Vẻ đẹp chuyện cổ nước mình.

* Tình cảm, cảm xúc của nhà thơ :

+ “*Cho tôi nhận mặt ông cha của mình*” Nhà thơ nhận ra, thấu hiểu được thế giới tinh thần của ông cha vẫn còn in dấu trong những câu chuyện ngàn xưa. Đó là những giá trị tinh thần, giá trị văn hóa còn in dấu qua những câu chuyện cổ. Chính những câu chuyện xa xưa được lưu truyền qua nhiều thế hệ đã giúp người đọc ngày nay nhận ra “gương mặt” cha ông ngày xưa. Hiểu được **đời sống tinh thần, vật chất, tâm hồn, tính cách, phong tục tập quán và các quan niệm đạo đức, triết lí nhân sinh...của cha ông.**

II. Khám phá chi tiết

2. Ý nghĩa chuyện cổ nước mình.

a. Hành trang tinh thần.

- ❖ Chuyện cổ nước mình đã trở thành hành trang tinh thần: sức mạnh để vượt qua mọi thử thách, đi tới mọi miền quê xa xôi...

*Mang theo chuyện cổ tôi đi
Nghe trong cuộc sống thắm thì tiếng xưa.
Vàng cơn nắng, trắng cơn mưa.
Con sông chảy có rặng dừa nghiêng soi.*

2. Ý nghĩa chuyện cổ nước mình.

a. Hành trang tinh thần.

b. Phương tiện kết nối quá khứ và hiện tại.

- ❖ Đọc chuyện cổ nước mình như được gặp lại ông cha, khám phá được bao phẩm chất tốt đẹp của tổ tiên mình.
- ❖ Giúp thế hệ đời sau tiếp nhận được những phẩm chất quý báu của cha ông như lễ công bằng, sự thông minh, lòng độ lượng tình nhân ái bao la...
- ❖ Truyện cổ dân gian chính là nhịp cầu nối liền bao thế hệ: đời cha ông với đời tôi
- ❖ Hai câu cuối nhấn mạnh lời răn dạy của ông cha ta về lễ sống, về tình thương, về nhân cách, về đức độ, sự cần cù, lòng nhân ái,...

→ Đó là bài học cho con cháu đời sau.

III. Tổng kết.

1. Nội dung

- ❖ Ngợi ca ý nghĩa to lớn của những bài học từ người chứa trong chuyện cổ dân nhà.
- ❖ Nhà thơ gián tiếp khẳng định kho tàng chuyện cổ nước nhà có giá trị vô cùng to lớn và sẽ tồn tại mãi muôn đời sau.

Nêu ý nghĩa của bài thơ?
Nét đặc sắc về nghệ thuật của bài thơ?

2. Nghệ thuật.

- Các biện pháp tu từ: nhân hóa (chuyện cổ thăm thì), so sánh (đời cha ông với đời tôi)....

HOẠT ĐỘNG 4: LUYỆN TẬP

HOẠT ĐỘNG 5: VẬN DỤNG VIẾT KẾT NỐI VỚI ĐỌC

Đề bài: Viết đoạn văn (khoảng 5-7 câu)
cảm nhận của em về đoạn thơ sau:

*Đời cha ông với đời tôi
Như cong sông với chân trời đã xa
Chỉ còn chuyện cổ thiết tha
Cho tôi nhận mặt ông cha của mình*

HOẠT ĐỘNG 5: VẬN DỤNG

VIẾT KẾT NỐI VỚI ĐỌC

Yêu cầu:

Nội dung đoạn văn: trình bày suy nghĩ về nội dung, nghệ thuật của đoạn thơ.

Đoạn văn phải sử dụng 5-7 câu

HOẠT ĐỘNG 5: VẬN DỤNG VIẾT KẾT NỐI VỚI ĐỌC

Đoạn thơ đã khơi gợi cho em những tình cảm gì đối với những câu chuyện cổ?

Trong hai dòng thơ đầu, tác giả đã sử dụng biện pháp tu từ gì? Biện pháp tu từ đó đã đem lại đã đem lại hiệu quả gì trong việc thể hiện tư tưởng tình cảm của tác giả?

Gợi ý:

Vì sao tác giả khẳng định những câu chuyện cổ giúp chúng ta gặp lại cha ông, thấy được diện mạo tinh thần của những thế hệ đi trước.

Em có cảm nhận gì về giọng điệu của đoạn thơ?

II. Đọc- hiểu văn bản

2. Ý nghĩa chuyện cổ nước mình.

HOẠT ĐỘNG NHÓM

PHIẾU HỌC TẬP 03

Nhóm 1: *Tôi nghe chuyện cổ thì thâm*

Lời cha ông dạy cũng vì đời sau

Hai dòng thơ gợi cho em những suy nghĩ gì?

Nhóm 2:

Vì sao với nhà thơ, những câu chuyện cổ lại “*Vẫn luôn mới mẻ rạng ngời lương tâm*”

- Em hiểu thế nào là điều “*mới mẻ*”, “*rạng ngời lương tâm*”?

Nhóm 3: Vì sao trong cảm nhận của tác giả, những câu chuyện cổ không chỉ là bài học trong quá khứ mà còn vẹn nguyên ý nghĩa trong hiện tại?